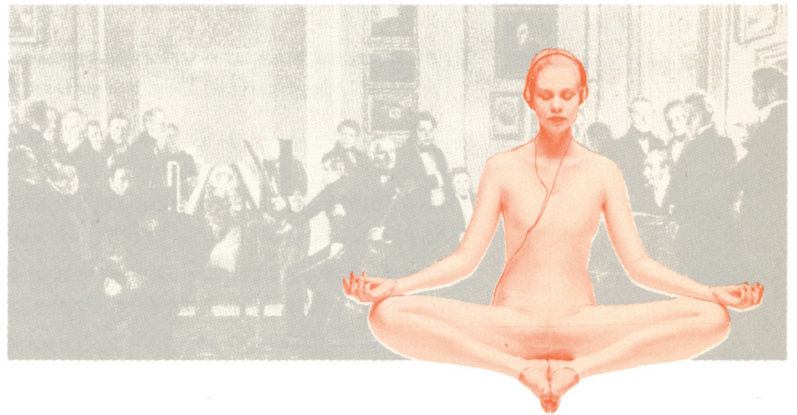

MOSRAIL

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK ★ KRITISKE MUSIKSTUDIER ★ KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

NR. 17

1982

4. ÅRG. 1982 – NR. 17 . LØSSALG: KR. 18 . ABONNEMENT (4. ÅRG. – 6 NUMRE): KR. 96

Indhold		
Leder	I virkeligheden er det ikke ren underholdning	3
Per Drud Nielsen	Også i dag spiller P3 i 21 timer og også i dag vil over halvdelen af Danmarks befolkning indfinde sig i lytterskaren. – Om hverdagsmusik og musiklytning	5
Ang. Polen	»Sangen om Janek Wisniewski« – i forbindelse med udgivelsen af pladen »Polnischer Sommer«	16
Birgitte D. Rasmussen og Birgit Dengsø	Udsigten fra vort univers. – Den århusianske kvindemusiks udvikling	18
Peter Lund Jensen, Carl Chr. Andersen og Mads Mahler	You fabulous babe. – Forholdet mellem musik og billede i en amerikansk TV-reklame	27
Anmeldelse		
Søren Schmidt	Et pædagogisk standardværk om reggae'ns baggrund	32
	Bente Langagergaard og Thue de Gros Dich: Reggae på Jamaica. PubliMus 1981.	
Bogliste		34
Pladeliste		35
Redaktion	Henrik Adler, Lars Ole Bonde, Sven Fenger, Hanne Tofte Jespersen (ansvh. for dette nr.), Jens Henrik Koudal, Lars Nielsen og Karin Sivertsen.	
Redaktionens adresser	Modspil c/o PubliMus, Musikvidenskabeligt Institut, Universitetsparken 220, 8000 Århus C. Modspil c/o Musikvidenskabeligt Institut, Klerkegade 2, 1308 København K.	
Administration	Krogsh Skolehåndbog, 7100 Vejle. Telefon 05-82 39 00.	
Tryk	Jørn Thomsen Offset, Kolding.	
Adresseændring og abonnement	meddeles til Krogsh Skolehåndbog.	

I virkeligheden er det ikke ren underholdning...

Da TV-Aktuelt for nylig lod unge hus-bzætttere komme til syne og orde på skærmen, blev der telefonstorm. Og næste dag havde formiddagsbladene ryddet forsiden: »Vi vil ikke se de bøller«, lød seer-reaktionen. Det var for meget – virkeligheden altså.

Det får mig til at tænke på valgaftenen, hvor det lykkedes en gruppe unge at trænge ind i TV-studiet på Christiansborg. Centrumdemokraterne var i centrum på det tidspunkt, og Erhard Jakobsen reagerede på samme måde som seerne på TV-Aktuelt. Han stemplede omgående demonstranterne som bøller og gadedrenge og skældte forarget TV-folkene ud for at interessere sig mere for dem end for hovedpersonen Erhard, da kameraet for en stund drejede over på virkelighedens ubudne repræsentanter.

Tankevækkende er det. For det er ikke bare holdningerne hos »de unge«, for at bruge Weidekamps foretrukne betegnelse, der provokerer, men også det blotte *syn* af dem, der udløser reaktionen. Anstødeligt, truende er det for meget, og forsvarsmekanismerne sætter ind omgående.

Netop fordi reaktionen nærmest har refleksskarakter, er det værd at se lidt nærmere på de modbilleder til virkeligheden, vi ellers forsynes med, ikke mindst i TV.

Det at den økonomiske krise ikke længere kan bortforklares som forbigående fænomen, lader sig (også) iagttage i de tendenser, der præger kulturområdet. Indenfor mangfoldigheden af udbud aftegner sig over en periode nogle strømninger eller tendenser, som vi kan bruge, når vi vil tage temperaturen på samfundstilstanden generelt. Og det lader sig bl.a. gøre ud fra underholdningsbranchen, der ernærer sig ved evnen til at absorbere, tilpasse og forstørre diverse udtryk op, for i denne tilslæbne form at udsende dem, som den til enhver tid herskende strømning. Den bæres af tøjet, håret, hele det kropslige udtryk, og musikken.

En sådan er ved at aftegne sig som den »80'ernes swingtendens«, der à la Lørdags-pigerne har præget underholdningsprogrammerne indenfor det sidste halve års tid – og som synes at få sin videreførelse i en genopblussen af hele musicalgenren (Amagerscenens Susanne Breuning-succes som eksempel).

Dette udtryk med dets raffinerede musikalske arrangementer og det lækre ydre, der er de optrædendes varemærke, bæres først og fremmest af dets gennemførthed. Det perfektionerede som udtryk, – og indhold kan man tilføje, for det rummer intet andet.

Hvis vi bliver et øjeblik ved tendensens musikalske udtryk, vokalsemblernes close-harmony-singing, så er det karakteristisk, at det er de musikalsk skolede, de (næsten) professionelle, der falder for at udøve denne genre. Hvad der ikke kan undre, eftersom det er forbundet med et vist kendskab til det vokale medium indefra at *nyde* de raffinementer, som numrene er gennemsyret af. Der er heller ikke tale om et ukendt fænomen indenfor musikalsk underholdning. Men der er immervæk et skridt fra Shubidua's »Tre små grise« eller Jesper Klein og de andre Klyders »u'et i popmusikken« og så til »Hej med dig, jeg hedder Kaj« for vokal ♀-4tet.

Forskellen ligger i *distancen*, den bevidste brug af dette udtryk i en bestemt hensigt, for hvor distancen ikke er til stede, bliver resultatet ren æstetisering, udtrykket for udtrykkets egen skyld.

Og er der så noget i vejen med det? – Det kommer jo præcis an på, hvad det bruges til. I det omfang det går hen og bliver – ikke blot meningsgivende i sig selv som musik, men smitter af på vores virkelighedsopfattelse i almindelighed, får mening *for* os, er der noget i vejen.

Her spiller TV en vigtig rolle. Det er ikke tilfældigt, at genren vinder udbredelse netop her, for der er på mange måder tale om et rent medieprodukt. Sådan at forstå, at dette udtryk er som skabt til dette medium, og i 80'er-udgaven i vid udstrækning skabt *af* mediet.

Dette musikalske udtryk er snævert forbundet med et bestemt kropsligt. En kropslighed som egentlig har meget lidt »krop« eller som betoner nogle bestemte sider ved et kropsligt udtryk og er helt rensat for andre. Som i megen dans indenfor tidens teaterprojekter lægges vægten på det *ydre*, hvad der gør, at det først og fremmest er flot. Se vi danser/se (mere end hør) vi synger – bæres udtrykket alene af de udøvendes fascination over egen præstation, der hensætter os, publikum til rollen som passive betragtere, – de fascinerede.

En kropslighed der ikke lugter. De smukke mennesker og den lækre musik bliver aldrig for nærgående. Virkelighedens kroppe, f.eks. de unge bzere derimod maser sig ind på os, overskrider selv på TV alle skranker inklusiv vort indre. I den situation kan det ikke undre, at der kommer gang i forsvarsværkerne.

Men i virkeligheden er det/var det altså ikke ren underholdning.

Hanne Tofte Jespersen